

newsletter focus

02 - Leto 2009

Centar za mikrohirurgiju oka

Cara Nikolaja II br. 25, 11000 Beograd, Srbija

tel/fax: +381 11 344 6626

www.laserfocus.eu focus@laserfocus.eu

Fokus na vaše oči - jer su one naša briga

Katarakta je zamagljenje koje se formira u prirodnom sočivu oka. Prouzrokovana je 'denaturacijom' proteina od kojih se sastoji naše sočivo. Starost je najčešći uzrok katarakte, ali ona isto tako može biti povezana sa dužim izlaganjem ultraljubičastom svetlu, radijaciji, kao posledica dugotrajnog korišćenja nekih lekova, ili se pak može pojaviti kao posledica nekih metaboličkih poremećaja, kao npr. dijabetesa.

Odstranjenjem zamagljenog sočiva i zamenom veštačkim, jasan vid može da se povрати. Procedura uklanjanja katarakte se obavlja u operacionoj sali pod sterilnim uslovima i traje 20-25 minuta. Posle širenja zenica, operacija se obavlja u lokalnoj ili kapljičnoj anesteziji. Pravi se mali rez veličine oko 3 mm na ivici rožnjače kroz koji se ispira pretходно ultrazvukom usitnjeno prirodno sočivo, te se ugrađuje savitljivo intraokularno veštačko sočivo.

Nakon intervencije nije potrebna hospitalizacija, te ubrzo po operaciji može-

te da idete kući, uz obaveznu pratnju. Operisano oko će biti zavijeno, a postoperativni tretman kapima traje nekoliko nedelja posle intervencije.

Uobičajeno je da se već sutradan primjećuje poboljšanje vida, ali za konačan ishod potrebno je nekoliko nedelja. Trebalo bi da možete da vozite i da se vratite poslu u roku od nekoliko dana od operacije. Ukoliko imate kataraktu na oba oka, preporučuje se minimalni razmak od nekoliko dana između operacije jednog i drugog oka..

Daniel Pačić, jr. ass. manager

Zajedno u
bolju budućnost

LaserFocus Centar za mikrohirurgiju oka je od aprila 2009. uspešno započeo saradnju sa dve poznate medicinske ustanove u Beogradu po pitanju zbrinjavanja pacijenata koji boluju od katarakte. To su: **Dom zdravlja „Dr Ristić“** i **Specijalna bolnica za oftalmologiju „OCULUS“**.

Pacijentima koji su izabrali dr Jankova da im reši problem katarakte najmodernijom operacijom fakoemulzifikacije sa ugradnjom savitljivih Alcon-ovih AcrySof intraokularnih sočiva, obezbeđena je putem ove saradnje mogućnost obavljanja čitavog preoperativnog protokola, kao i same operacije, u pomenutim ustanovama, a praćena od strane tima LaserFocus-a.

Preoperativni protokol je skup pregleda koji uključuje laboratorijske analize krvi, kompletan internistički pregled sa EKG-om, kao i bris oka. On se obavlja u prostorijama DZ Dr Ristić, na osnovu čega se utvrđuje fizička spremnost pacijenta za operaciju katarakte. Poslednji važan deo protokola je proračun dioptrijske vrednosti za intraokularno sočivo koji se obavlja u SBO Oculus, baš kao i sama operacija katarakte. Želja LaserFocus Centra je bila da pruži našim pacijentima kompletnu uslugu obavljanja preoperativnog protokola, kao i same operacije, na pravom mestu sa pravim medicinskim osobljem, naravno pod budnim okom našeg tima.

Dr Ristić

SRPSKA OFTALMOLOGIJA

LaserFocus edukativni program iz oblasti oftalmologije i refraktivne hirurgije

Četvrti i peti „Round Table“

U aprilu i maju 2009, LaserFocus Centar za mikrohirurgiju oka i FJ International Consultants, u saradnji sa Specijalnom bolnicom za oftalmologiju „Oculus“, nastavili su sa edukativnim programom, organizujući **IV** i **V** po redu **Round Table** iz oftalmologije i refraktivne hirurgije u hotelu Hyatt Regency u Beogradu.

Događaji su obuhvatali niz zapaženih predavanja iz različitih sfera interesovanja dr Mirka R. Jankova i kolega iz drugih poznatih medicinskih ustanova. Po izboru učesnika, centralna tema na koju je dr Jankov održao izlaganje, bila je „Keratokonusa i metoda cross-linking primena u svetu“. Znajući da je oko 20% pacijenata, uglavnom mladih, koji imaju ovu bolest rožnjače zvanu keratokonus osuđeno na transplantaciju rožnjače, i imajući u vidu da je ova oblast medicine u našoj zemlji u velikom zaostatku za svetom jer ne postoji organizovana banka donorskih or-

gana, očigledna je vrednost ove metode u zaustavljanju napredovanja keratokonusa i samim tim sprečavanju potrebe za transplantacijom kod ove grupe mladih.

Na kraju programa održan je **Open case discussion**, forum u kojem su učesnici izlagali slučajeve i diskutovali sa stručnjacima, fokusirajući se na načine poboljšanja izbora pacijenata za refraktivnu hirurgiju, i njihovom najboljem načinu pripreme kao i poboljšavanju komunikacije između pacijenata i lekara.

Andrea Radulović, ass. manager

Program obuke za strane kolege

Dr Jankov, kao Globalni ambasador oftalmologije za Alcon/WaveLight imao je čast i zadovoljstvo da u LaserFocus-u nastavi sa primenom edukativnih programa iz refraktivne hirurgije za strane kolege koji su se odlučili da započnu ili se dodatno usavrše u oblasti refraktivne hirurgije, baš kao što je to obavljao već više od jedne decenije u Brazilu, Grčkoj i Engleskoj. Pored tradicionalnog grupnog teorijsko-praktičnog kursa u Cirihi, koji dr Jankov već dugi niz godina vodi zajedno sa prof. dr Zajlerom, prof. dr Mrochenom i ing. Loflerom, individualna obuka koju dr Jankov pruža u samom okruženju u kome radi od izuzetnog je značaja za „zanatski“ deo usavršavanja veština i razumevanja kompleksnosti ove grane oftalmologije.

Kao i mnogobrojne kolege sa svih kontinenata koje su do sada prošle kroz ovu vrstu obuke na drugim mestima gde je dr Jankov do sada radio, najnoviji gosti bili su dva vrsna oftalmologa, ovoga puta iz susedne Rumunije, dr Gavris i dr Galan, zajedno sa predstavnicima Alcon-a. Oni su proveli po tri dana posmatrajući i učeći od dr Jankova metode tretmana raznih refraktivnih mana oka, i to počevši od detaljnog preoperativnog pregleda, preko studiozne pripreme i minuciozne laserske intervencije, završno sa uspešnim postoperativnim tokom i kasnijim praćenjem. Kao i uvek, dr Jankov je nesebično podelio svoje iskustvo i znanje i odgovorio na sva moguća pitanja naših gostiju vezana za refraktivnu hirurgiju. Želimo im puno sreće u budućem oftalmološkom radu!

Dve internacionalne destinacije

Srbija u vrhu svetske oftalmološke scene zahvaljujući svetskom putniku i stručnjaku dr Mirku R. Jankovu

Prva stanica na oftalmološkom putovanju: Portugal, grad Alubufiera u južnom delu Portugala Algarve, gde je održan godišnji **Kongres refraktivne hirurgije 2009 (CIRP-Cirurgia Implanto-Refractiva de Portugal)**. Teme izabrane za ovaj skup od strane našeg stručnjaka bile su „Ultra B2 metode za lečenje keratokonusa“ i druga na temu „Primena Lasika u lečenju presbiopije“ (staračke dalekovidosti). Po završetku izlaganja dr Jankov je sa svetskim stručnjacima razmenio najnovije informacije vezane za refraktivnu hirurgiju i pokazao da Srbija ne zaostaje u praćenju najnovijih trendova.

Usledio je i drugi događaj - skup najvažnijih stručnjaka iz sveta oftalmologije i refraktivne hirurgije, u organizaciji **Oftalmološke fondacije Los Andes u Santijagu, Čile (Fundacion oftalmologica Los Andes)**. Pozvan lično od organizatora dr Jankov je uveličao ovaj jubilarni sastanak povodom 20-godišnjice postojanja ove najvažnije čileanske oftalmološke kuće, predstavivši velikom auditorijumu predavanja o „Kombinovanoj terapiji PRK vođenoj topografijom“, „Ultra B2 za lečenje keratokonusa“ i „Refraktivna hirurgija: koje je pravo rešenje za svakog pacijenta?“ Dr Jankov objašnjava značaj ovog putovanja: „Veoma je bitno za stručnjaka da u svom poslu uvek bude informisan po pitanju tehnologije u primeni lasera, ali je isto tako važno i biti u komunikaciji sa pacijentom, pokazati interesovanje za njega jer na taj način pacijent je siguran ne samo u svoju odluku po pitanju intervencije već i u hirurga kome poverava svoj pogled, što je veoma bitno. Drago mi je da i druge kolege širom sveta tako razmišljaju.“

Andrea Radulović, ass. manager

AKTIVNOSTI

Kongres refraktivne hirurgije Portugal 2009 (CIRP 2009), 5. – 6. juna Algarve, Portugal; dr Mirko R. Jankov, predavač po pozivu na temu „Ultra B2 metode za lečenje keratokonusa“ i na temu „Primena Lasika u lečenju presbiopije (staračke dalekovidosti)“.

Oftalmoloska fondacija Los Andes (Fundacion oftalmologica Los Andes); dr Mirko R. Jankov, predavanja na temu „Kombinovana terapija PRK vođena topografijom“, „Ultra B2 za lečenje keratokonusa“ i „Refraktivna hirurgija: koje je pravo rešenje za svakog pacijenta?“

XXXV Kongres Oftalmologije u Brazilu, 24. – 27. avgusta, Belo Horizonte, Minas Gerais; dr Mirko R. Jankov, instruktor po pozivu, kurs iz refraktivne hirurgije: „Kako izabrati najbolju metodu za pacijenta?“

Skidanje dioptrije laserom – 25 godina primene

(nastavlja se)

LASIK metoda izbegava pomenute probleme oko zarastanja zapravo potpunim zaobilaženjem i očuvanjem epitela putem uklanjanja tanke površne membrane rožnjače („flap“) preciznim aparatom „mikrokeratomom“. Laser se primenjuje na dublje slojeve rožnjače, „membrana“ se vraća u prirodni položaj, a ona prijanja skoro u celini već posle nekoliko minuta i isključuje korišćenje šavova ili zavoja.

Stopa uspeha, tj. normalna vidna oština bez korekcije postiže se kod 90-95%

operisanih. U nekim slučajevima su dozvoljene naknadne intervencije korekcije posle nekoliko nedelja ili meseci. LASIK operacija se u 98-99% slučajeva odvija bez komplikacija; čak i kada to nije slučaj, velika većina komplikacija ne utiče bitno na vid, eventualno blago smanjujujući njegovu oštrinu. Komplikacije su retke i manifestuju se najčešće privremenim povećanim zablještenjem, stvaranjem haloa i smanjenjem kontrastne osetljivosti. Kod nekih pacijenata posle operacije može nastati osećaj suvog oka, što se efikasno rešava privremenim uvođenjem terapije

veštačkim suzama. Učestalost ozbiljnijih komplikacija, kao npr. infekcije, odgovara broju komplikacija kod nosilaca kontaktnih sočiva.

Ko je dobar kandidat za refraktivnu intervenciju

Pacijenti koji svojim aktivnostima ne mogu da se naviknu na nošenje naočara ili kontaktnih sočiva, bilo iz funkcionalnih ili drugih razloga, idealni su kandidati za ovu vrstu intervencije. Mnoge profesije, kao npr. profesionalni sportisti, medijske ličnosti, ali i poslovni ljudi, ne idu u korak sa problemima koji naočare ili kontaktna sočiva postavljaju pri upotrebi. Naočare se gube, prlja i magle, krive ili ostavljaju belege na nosu od nošenja. Kontaktna sočiva nisu jednostavna za održavanje, oči se suše, dešavaju se infekcije, i posle dugogodišnjeg nošenja česte su alergije i potpuno odbacivanje od strane oka.

Naravno, najvažnije je da se poštuju pravila i da se ovoj intervenciji podvrgnu samo oni pacijenti čije je oko u besprekornom stanju što se tiče debljine i oblika rožnjače i samog očnog dna, te kojima je dioptrija prestala sa rastom, što se obično dešavava između 18-te i 20-te godine života.

(nastaviće se)

Dr Mirko R. Jankov, dr sci

Specijalista oftalmologije, doktor nauka iz oblasti biotehnologije, refraktivni hirurg u LaserFocus Centru za mikrohirurgiju oka (Srbija), gostujući predavač na Osnovama biomedicinskog inženjerstava, Mašinski fakultet Univerziteta u Beogradu, klinički instruktor za laserske aparate Alcon / WaveLight (Nemačka), predavač na Minifellowship-u iz refraktivne hirurije (Švajcarska).

Svetska i naša oftalmologija - novi trendovi

Stabilan rezultat, bezbednost pacijenata i individualizacija tretmana su najnoviji trendovi u refraktivnoj hirurgiji koje prvi kod nas primenjuje jedan od vodećih svetskih oftalmologa dr Mirko Jankov.

Dr Jankov je imao tu čast i privilegiju da kao srpski oftalmolog - predavač po pozivu održi tri predavanja na 31. međunarodnom kongresu oftalmologije u Hong Kongu kome je prisustvovalo više od 10.000 eksperata iz ove oblasti medicine. Njegovo izlaganje o Ultra B2 neagresivnoj terapijskoj metodi vitaminom B2 i UV zracima, koja učvršćuje kolagen i stabilizuje rožnjaču i na taj način zaustavlja napredovanje keratokonusa, privukla je veliku pažnju svetskih stručnjaka. Kombinacija dve metode delo je našeg doktora.

„Refraktivna hirurgija je poslednjih godina mnogo napredovala, mnogo se promenila i to ne toliko po pitanju cilja, a to je skidanje naočara, koliko po druga dva trenda. Prvi je da rezultat bude stabilan, a drugi je bezbednost pacijenata. Dobar rezultat se ostvaruje i zahvaljujući sve savremenijim aparatima (stalno stižu nove generacije lasera) tako da se dobri rezultati postižu u 99% slučajeva, sa komplikacijama manjim od 0,5%. To je izvanredan napredak. Tu su i novi lekovi za „obuzdavanje“ nepravilnosti zarastanja.“ - priča za Vivu dr Mirko Jankov.

„Tehnologija prikupljanja informacija o oku (pregled) u najkraćem se odlikuje time da se napravi kompjuterski model oka. Personalizacija, ustvari, individualizacija tretmana za svakog pacijenta ponaosob je trend koji sve više osvaja savremenu oftalmologiju. Bezbednost se ogleda u tome da se pri pregledu dobiju što detaljnije informacije o oku, da kompjuterski model oka prikaže i odredi sve i da se prema tim podacima, posebno kada su u pitanju specifični slučajevi, prilagođava tretman.“ - objašnjava dr Jankov.

J. Plavšić

Kako mogu da se rešim dioptrije?

Različite hirurške tehnike (LASIK, PRK, fakna sočiva) se upotrebljavaju u zavisnosti od stanja pacijenta (visina i tip dioptrije, debljina rožnjače, kvalitet i oblik rožnjače, stanje mrežnjače itd.), te je iscrpan preoperativni pregled vrlo bitan za tačno definisanje problema i biranje najboljeg rešenja. Laserom se uspešno odstranjuje kratkovidost do oko -12, dalekovidost do +6 i astigmatizam do 6 dioptrija, što je uslovljeno debljinom rožnjače.

Koliko dana pre pregleda i operacije ne treba da nosim sočiva?

Ukoliko nosite meka sočiva, nemojte da ih nosite najmanje 10 dana pre pregle-

da i operacije, dok u slučaju polutvrđih ili tvrdih sočiva ne smete da ih nosite najmanje mesec dana pre pregleda i operacije.

Koliko dugo traju pregledi i operacija?

Preoperativni pregled traje oko 2 sata, a i na dan operacije treba da odvojite isto toliko vremena. Otići ćete kući nakon toga, bez zavoja i bez šavova, sa očnom zaštitom preko noći i stavljaćete kapi za brže zarastanje i protiv infekcije u narednih nedelju dana promenljivim režimom.

Kakvi su rizici?

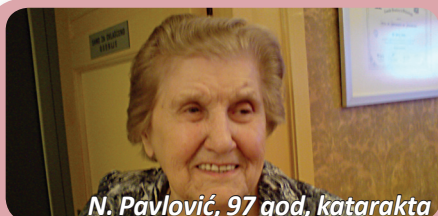
Komplikacije postoje, kao i kod svake operacije, ali su one, srećom, prilično retke. Najčešće se manifestuju privremeno

povećanim zablještenjem, stvaranjem haloa oko svetala i smanjenjem kontrastne osetljivosti. Kod nekih pacijenata posle operacije može da nastane osećaj suvog oka, što se efikasno rešava privremenim uvođenjem terapije veštačkim suzama. Procenat uspešnosti zavisi od preoperativnog stanja pacijenta.

Da li je LASIK bolan?

Ne, nije uopšte. LASIK se izvodi u kapljičnoj anesteziji. Nikakva injekcija ili generalna anestezija se ne koristi. Pacijenti će da osećaju samo blagi pritisak tokom procedure izrade lapne.

U stvari, većina pacijenata je potpuno iznenađena koliko je ova procedura zaista bezbolna.

N. Pavlović, 97 god, katarakta

„Dragi moji,

Ovo Vam pišem sa velikim osmehom na licu, srećna jer je moj problem rešen. Kada su mi na pregledu rekli da imam kataraktu na levom oku bila sam uplašena jer nisam znala šta ću, od moje komšinice sam čula o dr Jankovu i kako on sigurno može da reši moju očnu muku.

Otišla sam na pregled i rekao mi je da ne brinem jer on to može operisati. Bila sam srećna ali u isto vreme i nesigurna, jer sa mojih 97 godina mislila sam da to baš nije pametno. Ali dr mi je objasnio da ništa ne brinem i osoblje klinike LaserFocus mi je pomoglo da obavim sve potrebne pripreme kako bih mogla bezbedno da se operišem. Zaista puno im hvala, bez njih ne bih uspela da to izvršim kako treba.

Na dan operacije, dok sam čekala postajala sam sve nervoznija, ali onda je ušla draga sestra Milena :) i odvela me u salu. I pre nego što sam uspela da se u potpunosti uplašim kako sam i planirala :, odjednom sam čula glas dr Jankova koji mi je rekao Nado gotovi smo.

Ne mogu ni da vam opišem taj osećaj, kao da mi je teret pao sa srca. Sutradan na kontroli kada sam i još rekla dr Jankovu da sam se i naspavala bio je oduševljen, a pogotovu kada sam mu

rekla da sada kako bolje vidim primećujem moje bore na licu i svaku liniju :). Ali ima vremena i za to da bude sređeno.

Hvala dr Jankovu na pomoći i svim ljudima na klinici koji su me pazili u svakom trenutku, i sada planiram posetu svojoj porodici u Novom Sadu.

Vaša prijateljica Nada“

Dr. Baralić, LASIK

„Naočare i kontaktna sočiva nosio sam 14 godina, jedno vreme je dioptrija rasla dok nije stigla do -6. Bez optičkih pomagala, faktički nisam mogao ništa da pročitam i normalno da funkcionišem. Čuo sam bio za lasersko skidanje dioptrije, ali mnogi su tada bili skeptični i rezervisani.

Pre oko godinu dana oko je počinjalo da odbacuje kontaktno sočivo i tada sam se obratio svom oftamologu dr Srećković, koja mi je saopštila da ne bi trebalo da se vraćam na sočiva. Pitao sam je šta misli o laseru, i ona me je odmah posavetovala da potražim dr Jankova, za koga sam čuo i od prethodnih pacijenata. Posle potrage na Internetu odmah sam odlučio da se javim doktoru, jer sam na osnovu njegovih sjajnih rezultata u nauci i laserskim intervencijama stekao ogromno poverenje.

Na kliniku sam došao sa nadom da ću konačno rešiti svoj problem. Predusretljivo i ljubazno osoblje, izuzetan enteri-

jer, odmah me je impresioniralo. Jako su profesionalno obavljali sve potrebne preglede. Veoma sam bio srećan kada sam čuo da sam kandidat za lasersku intervenciju. Objasnili su mi sve šta će me čekati, i posle pregleda zakazao sam operaciju za mesec i po dana.

Kada sam svojim prijateljima rekao da sam se odlučio za operaciju, mnogi su bili rezervisani, savetovali da sačekam. Znao sam da postoji rizik, ali duboko sam verovao da ću odlično proći. Malo sam se uplašio kada sam potpisivao saglasnost za operaciju, ali me je ohrabrilo to što sam video ljude koji izlaze operisani i srećni iz sale. Doktor mi je pričao šta će se u kojoj sekundi dešavati i ja sam se oslobodio. Posle operacije neverovatan osećaj. Posle toliko godina mogu bez ičega videti lica svojih dragih, moja je sreća bila do neba. Osećao sam da mi se desilo nešto jako važno i lepo u životu. Oporavak posle operacije je bio brz. Već drugi dan sam išao da radim i nastavio život. Sve je bilo kao dar od Boga preko dr Jankova i njegovog tima.

Najvažniji deo je bilo odlučiti se na to i verovati da kroz 3 dana nastavljaš život na lepši i ispunjeniji način. Osećaj da ću biti slobodan, samopouzdan, ispunjen. Misao kako će mi biti lepo, kako ću se osećati dobro.

Danas sam ispunjeniji, optimističniji i srećniji. Dana operacije sećam se kao dana kada mi se život promenio na bolje. To je za mene bio jedan hrabar korak ka sigurnijem pogledu i lakšem savladavanju novog izazova.“